

ОКУПАЦІЙНИЙ РЕЖИМ У ХАРКОВІ ЗА ЧАСІВ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Іващенко А.Г., гр. Ф-29

Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. **О.В. Головка**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

На захопленій під час Другої світової війни території України гітлерівці, їхні союзники та колабораціоністи встановили «новий порядок», який характеризувався:

- масовим знищенням громадян, у тому числі мирного населення;
- фізичним і моральним терором проти осіб, які не підкорилися окупантам;
- грабінницьким вилученням продовольства, матеріальних ресурсів, варварським використанням виробничих потужностей;
- кріпосницького типу експлуатацією трудових ресурсів, вивезенням до Німеччини молоді на примусові роботи;
- фашизацією свідомості громадян УРСР.

Харківська, Чернігівська, Сумська, Ворошиловградська області УРСР та територія Криму перебували під владою військової адміністрації тому що вони знаходилися у прифронтовій смузі. Окупаційний режим тут був більш жорстоким, а ніж в інших частинах окупованої України (дистрикт «Галичина», «Трансністрія», рейхскомісаріат «Україна»).

За роки окупації у Харківській області діяло 22 концтабори. На території Харківщини було знищено близько 22 700 полонених червоноармійців та командирів.

Великі промислові підприємства не працювали. Населення окупованого міста повинно було виживати за рахунок так званих «мінок» – обмін будь-якого особистого майна на продукти харчування, або працювати на малочисельних підприємствах, отримуючи мізерну заробітню платню від окупантів. За період з 15 грудня 1941 до 1 липня 1942 р. тільки в Харкові від голоду померло близько 10 000 осіб. Основний тягар окупації Харкова припав на жінок, які наприкінці 1941 р. становили близько 61%, а навесні 1943 р. 67% усього населення міста. Значною проблемою для харків'ян в умовах окупації був пошук води. Спочатку її брали із викопаних колодязів, але влада заборонила це робити, побоючись епідемії. Тому основана маса населення споживала воду з річки Лопань.

За роки окупації населення Харкова скоротилося на 55% (участь у бойових діях, загибель, евакуація).